

Running a Jewish state: dilemmas and challenges Aviad Tabory

1. הרב גורן, משיב מלחמה חלק א

ברם יש לדון בבעיה מנקודת ראות של פיקו"נ, וכך מורגל בפי גדולי התורה לבסס את ההיתר לשימוש בחשמל בשבת גם כאשר ההפקה והייצור מחייבים חילול שבת, משום שהחשמל חיוני לבתי חולים, להפעלת מכשירים, לתאורה ולחימום שיש בהם פיקו"נ. וכן ישנם עוד מוסדות ובתים ושירותים ציבוריים בהם החשמל לכל סוגיו וצרכיו לאור, לחום ולכח יש בו משום פיקו"נ.

במדינה שלימה, או אפי' בעיר גדולה, ביחס לשירות ציבורי מעין חברת החשמל, בודאי שיש בכל שבת מקרים אחדים של פיקו"נ הזקוקים לתאורת החשמל או לזרמו וכחו, ונקרא כאילו 'החולה לפנינו' שאז הותרה השבת גם על ספק פיקו"נ...

אין הדברים אמורים אלא ביחס לעובדים בתחנה, המתכוונים לא לחלל את השבת, אלא להבטיח את אספקת הזרם לצרכים המותרים, ומשום שאין אפשרות אחרת בשבת עצמה למנוע את חילולי השבת, מותרת היא העבודה החיונית שם לשם קיום השירות החיוני.

2. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיח סעיף ב

השוחט בשבת לחולה, בין שחלה מאתמול בין שחלה היום, מותר הבריא לאכול ממנו חי (בשבת); אבל המבשל, (או עשה שאר מלאכה), לחולה, אסור (בשבת) לבריא או לחולה שאין בו סכנה, דחיישין שמא ירבה בשבילו.

3. Rav Shlomo Zalman Oyrerbach

Since it is impossible to generate electricity for the benefit of ill individuals unless he adds fuel for non-Pikuach Nefesh needs as well, it is analogous to when one slaughters for a very sick person where everyone is permitted to eat the meat.

It seems reasonable to say that it does not matter if the power plant worker intended to produce electricity for ill people, or for the needs of everyone in the country since it is impossible to produce electricity for only one individual without producing the others.

4. Rav Shlom Goren, Torat ha-Refu'a, p. 80

The position of the *Noda Biyehuda* and the *Chatam Sofer* is correct and applicable from a halakhic perspective, but only when we are talking about Jewish doctors in the Diaspora, who bear no responsibility for the health of the people in the country. They are only bound by the *mitzvah* and the duty to treat patients who turn to them, but are not responsible for planning short-term or long-term medical services. Regarding them, the basic outlook of the great authorities mentioned above is correct, that in the absence of a sick person standing before them, they may not use the criteria of *piku'ach nefesh* in order to worry about sick people in the future, who may never appear before these doctors, and if they appear, this insubstantial possibility does not constitute a basis to permit Torah prohibitions for doctors, who are not responsible for medical services in the future.

However, when we are dealing with an independent Jewish state, where the government of Israel is responsible to design a medical system in the country for all

its citizens, this national responsibility does not express itself in the daily individual planning of medical services in Israel, but rather in overall long-term responsibility. Surely it is clear that every year a significant number of patients requiring a transplant will be admitted to the country's hospitals. If we do not worry from the outset about organ donations, we will not be able to satisfy the many requests that will arise

5. Chief Rabbi Uziel

"This day you became a people to the Lord your God", because on this day we were released from the enslavement of a foreign kingdom in the Land of Israel that wanted to stifle us to death.

This daring declaration has made the Jewish people into an independent nation it has given courage to the soldiers of Israel and it has opened up the gates of the land of Israel to all Jews who are scattered around the world. This declaration has also restored the Jewish people as a nation amongst the nations of the world. "THIS is the day that God has made, let us celebrate and rejoice in it"

6. הרב יעקב אריאל, יום העצמאות והשבת

נחזור ליום העצמאות, יום הכרזת הריבונות המדינית של עם ישראל בארצו. אנו מניידים אותו בגלל כבוד השבת. מדינת ישראל הריבונית, כמדינה יהודית, מכירה בשבת. היא לא רוצה לפגוע בקדושת השבת. יש בכך הכרה סמויה שהשבת כערך עומדת מעל למדינה. אומנם לא כל אזרחיה מכירים ושרים את השיר "י ה ריבון עלם" אך בעצם ההתחשבות בשבת יש הודאה לא מודעת בכך שיש ריבון מעל לריבונות. ריבון העולם קודם לריבונות הישראלית. יתווכחו הסופרים וידונו החוקרים ויתפלפלו ההוגים באשר למקור הסמכות. ריבונותנו המדינית אינה רואה סתירה בכך שיש ריבון לעולם. העובדה שאין פוצה פה ומצפצף על עצם קביעת יום העצמאות לפי התאריך העברי, וניידותו עקב השבת, היא המכרעת. מדינת ישראל מכירה בדרך דמוקרטית בסמכות על: של בורא העולם, ששבת בשבת .

רבנו, הרב צבי יהודה קוק היה חוזר ומדגיש את העובדה שגם יום העצמאות הראשון בה' באייר תש"ח הוקדם בגלל השבת. החלטת האו"ם, ב 29 לנובמבר 47 למניינם, קבעה את סיום המנדט הבריטי בארץ ישראל ב15 למאי 48 למניינם. התאריך העברי היה ו' אייר תש"ח. אלא שהוא חל בשבת. ומכיון שהיה ברור גם למנהיגים החילוניים שאין להכריז על הקמת המדינה בשבת, הוחלט להקדים את הכרזת המדינה לערב שבת ה' אייר. וכך נקבע התאריך לדורות .